

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Lak Edit ügyvéd által képviselt név I. rendű, név II. rendű felpereseknek, a Kazinczy Ügyvédi Iroda; dr. Kazinczy Tibor ügyvéd által képviselt név alperes ellen, a Pintér és Finszter Ügyvédi Iroda dr. Pintér András ügyvéd által képviselt név alperesi beavatkozó közreműködése mellett, kártérítés megfizetése iránt folyamatban volt perében, a Fővárosi Bíróság 2008. április 3. napján meghozott, 5.P.20.642/2007/16. számú ítélete ellen, a felperes által 20., az alperes részéről pedig 19., míg a beavatkozó által 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés tekintetében helybenhagyja, a II. rendű felperes részére megítélt tartást pótló járadék összegét havi 12.000 (tizenkettőezer) forintra leszállítja, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kimondja, hogy az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Néhai P. R. V. - aki az I. rendű felperesnek lánya, míg a II. rendű felperesnek édesanyja volt - 2001. április 11. napján közúti balesetben életét vesztette. A káresemény úgy következett be, hogy az alperesi beavatkozó tulajdonában álló és K. J. által vezetett ... forgalmi rendszámú, ... típusú személygépkocsi elütötte. Az ütközés előtt a gépjármű belterületen, 60-65 km/h sebességgel haladt, amikor az elhunyt egy buszmegállóban, az álló autóbusz hátsó részének takarásából az útestre lépett. A kötelező felelősségbiztosítás hiánya miatt a kárt az alperes térítette, aki a felperesekre kedvezőbb 60-40 %-os kármegosztás alkalmazásával megfizetett az I. rendű felperesnek 1.200.000 Ft-ot, míg a II. rendű felperesnek 1.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést, továbbá 119.118+145.091 Ft dologi kárt, valamint 2002. április 11-től 2008. január 31-ig havi 12.000 Ft tartást pótló járadékot. A felperesek módosított keresetükben további 170.570 Ft temetési költség, 453.125 Ft sírkő-állítási költség, valamint az I. rendű felperesnek az 1.200.000 Ft-on felül további 3.300.000 Ft, a III. rendű felperesnek pedig az 1.000.000 Ft-on felül további 4.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés, valamint havi 50.000 Ft tartást pótló járadék megfizetése iránt támasztottak igényt az alperessel szemben. Az alperes és beavatkozója ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta. Álláspontjuk szerint a baleset oka kizárólag a károsult magatartása volt, mely a gépjármű vezetője számára elháríthatatlan külső okként jelentkezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek további 2.500.000 Ft, a II. rendű felperesnek pedig további 3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést, 434.000 Ft vagyoni kártérítést, valamint havi 28.000 Ft járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezett a lejárt járadékról, a késedelmi kamatokról és a perköltség viseléséről is. Igazságügyi gépjárműszakértő véleménye alapján úgy foglalt állást, hogy ha a balesetet okozó gépjármű 60-65 km/h helyett 50 km/h sebességgel haladt volna, az elütés nem lett volna halálos kimenetelű, míg 40 km/h mellett vészfékezéssel elkerülhető lett volna. Mérlegelés körébe vonta ugyanakkor azt is, hogy a néhai éjszakai sötétségben, jármű takarásából lépett az útestre. Ezek egybevetésével a felperesekre kedvezőbb 70-30 %-os kármegosztást alkalmazott. A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján igazoltnak fogadta el, hogy bár a II. rendű felperest gyermekkor óta nagyanyja, az I. rendű felperes nevelte, tartásához hozzájárult az elhunyt édesanya is, aki B.-en, ismeretlen helyen és munkakörben dolgozva, bírói mérlegeléssel megállapítva, legalább havi 40.000 Ft-ot küldött haza gyermeke tartására. Ezért ennek 70 %-át ítélte meg a II. rendű felperes részére. Az alperes által már kifizetettet meghaladó temetési költségeket mérlegeléssel 170.000 Ft-ban, míg a sírkő állítás várható költségét ugyancsak mérlegeléssel 450.000 Ft-ban fogadta el, mely összegek 70 %-ának a megítélésére látott lehetőséget. Az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során a beszerzett igazságügyi pszichológus szakértő véleményéből indult ki, aki még a baleset után 5 évvel is kimutatta azt a közepesen súlyos ideggyengeségi tünet-együttest, mely saját természetes kórokú testi megbetegedései és az elhúzódó peres eljárás mellett

lánya hirtelen elvesztésére vezethető vissza. Figyelemmel volt emellett a bíróság arra is, hogy az I. rendű felperesre a II. rendű felperes nevelésében fokozottabb terhek hárulnak. Mindezt 1.200.000+2.500.000 Ft nem vagyoni kártérítéssel látta kiegyenlíthetőnek. A II. rendű felperes részére megállapított nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során értékelte, hogy fiatal korban, az édesanyját vesztette el, amelynek következményeit egész életében viselnie kell. Mérlegelte az igazságügyi pszichológus szakértő azon megállapítását is, miszerint a II. rendű felperesnél az elszenvedett lelki trauma miatt elhúzódó gyászreakció jelentkezett, amely súlyos beilleszkedési zavarokban és testi panaszokban nyilvánult meg. Ezek egybevetésével 1.000.000+3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés megítélését látta indokoltnak.

Az ítélet ellen a felperes, valamint az alperes és beavatkozója egyaránt fellebbezéssel élt. A felperes jogorvoslati kérelme a kereset elutasított részének a teljesítésére, közelebbről 623.695 Ft temetési és sírkőállítási költség, valamint az I. rendű felperes részére további 3.300.000 Ft, a II. rendű felperes részére további 4.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés, továbbá havi 50.000 Ft tartást pótló járadék megítélésére irányult. Kérte az elsőfokú perköltség felemelését is. Támadta a károsult közrehatásával és az erre alapított kármegosztással kapcsolatos ítéleti megállapításokat.

Az alperes jogorvoslati kérelme az első fokú ítélet megváltoztatására és a kereset teljes terjedelmében történő elutasítására irányult. Részletesen kifejtette, hogy a károsult féktávolságon belül, takarásból lépett a gépjármű elé, melyet a járművezető nem láthatott és amelyre számítania sem kellett, ezért ez számára elháríthatatlan külső oknak minősült. Alperesi álláspont szerint az elsőfokú bíróság nem tisztázta és csupán feltételezésekre alapította, hogy az elhunyt a baleset előtt hol dolgozott, milyen jövedelemmel rendelkezett és ebből ténylegesen mennyit juttatott gyermeke, a II. rendű felperes részére. Emellett eltúlzottnak nyilvánította a felperesek által előterjesztett temetési és sírkőállítási költségeket.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperesek fellebbezése nem megalapozott, míg az alperes fellebbezése nagyrészt alapos.

A perbeli jogvita elbírálása során abból a tényből kellett kiindulni, miszerint az alperesi beavatkozó tulajdonában álló és K. J. által vezetett ... forgalmi rendszámú, ... GLX típusú személygépkocsi 2001. április 11. napján elütötte a megállóban álló autóbusz mögül az útestre lépő néhai P. R. V.-t. A Ptk. 345. § (1) bekezdésében írt objekív felelősség szabálya folytán, valamint a károkozó gépjármű felelősségbiztosításának hiányában a 171/2000. (X. 13.) Kormányrendelet 9. § (2) bekezdés alapján ez kiváltotta az alperesnek a felperesekkel szemben fennálló kártérítési felelősségét. Az alperes fellebbezésében elsődlegesen azzal védekezett, hogy a néhai az autóbusz takarásából, féktávolságon belül lépett a személygépkocsi elé, ezért megjelenése annak működési körén kívül eső, elháríthatatlan oka volt a balesetnek. Az elsőfokú bírósággal egyezően ezt az érvelést az ítéltábla sem fogadta el. A beszerzett igazságügyi gépjárműszakértői

vélemény szerint az alperes jogelőde 60-65 km/h sebességgel haladt, a megengedett 50 km/h mellett az ütközés nem lett volna halálos kimenetelű, míg a buszmegálló közelében elvárható lassítás esetén, 40 km/h mellett a jármű vészfékezéssel megállítható lett volna. Ilyen tényállási elemekből okszerűen nem vonható le olyan következtetés, hogy a baleset kizárólag a károsult elháríthatatlan közrehatása miatt állt elő és abban az alperes jogelődének magatartása semmilyen módon és mértékben ne hatott volna közre. Ezért a Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróságnak a 70-30 %-os kármegosztással kapcsolatos megállapításait.

A nem vagyoni kártérítés mértékét illetően az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel az erre irányuló igény elbírálásához szükséges tényeket és körülményeket. Ebből a II. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összege tekintetében is helyes következtetésre jutott. Ennek során helyesen értékelte, hogy a II. rendű felperes - bár nem az édesanyja nevelte - egyetlen szülőjét vesztette el, amely nem tekinthető múltó fájdalomnak, hanem az egész életre kiható tragikus veszteséggé jelentkezik.

Az I. rendű felperes részére azonban az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét - a hasonló időben és hasonló esetekben megállapítottakhoz képest - túlzott mértékben állapította meg. Az Ítéltábla az I. rendű felperes számára arányban állónak találta az alperes részéről peren kívül már kifizetett 1.200.000 Ft-ot, ezért az ezt meghaladó összeg megfizetésére irányuló keresetet elutasította.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése előírja, hogy kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A Pp. 164. § (1) bekezdése, valamint a Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A bizonyítás esetleges sikertelensége pedig a törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli.

A törvény idézett rendelkezéseire figyelemmel - az elsőfokú bíróságtól eltérően - az Ítéltábla azt állapította meg, hogy a vagyoni károk tekintetében a felperesek az őket terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tudtak eleget tenni, mely körülményt a terhükre kellett figyelembe venni akként, hogy ebben a körben a kereset teljesítésére emiatt nem volt lehetőség.

A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai szerint a néhai korábban szabadságvesztés büntetését töltötte, majd szabadulása után néhány hónapig M.-on tartózkodott, ezt követően B.-re távozott és kb. 1 évig ott tartózkodott, majd 2001. áprilisában érte őt a baleset. A felperesek nem tudták előadni és bizonyítékot sem tudtak megjelölni arra nézve, hogy hol dolgozott, milyen munkát végzett, mennyi jövedelemmel rendelkezett. A postás K. D. és a szomszéd J. S. J.-né tanúként azt vallották, hogy a

néhai havi rendszerességgel küldött pénzt a felpereseknek. Előbbi azonban az összegre egyáltalán nem tudott nyilatkozni, utóbbi előadása szerint az havi 15.000-40.000 Ft lehetett. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint azonban ezt a forrást, a munkahely ismeretének hiánya miatt, a járadékot megalapozó teljes értékű és aggálytalan bizonyítékként nem lehetett elfogadni.

A temetési költségeket illetően a Fővárosi Ítéltábla azt emeli ki, hogy e körben a felpereseket a szokásos kiadások 50 %-a illeti meg, mely igényüket az alperes peren kívüli teljesítése megnyugtatóan fedezi. A sírkőállítással kapcsolatban pedig a felperesek maguk adták elő, hogy e munkálatok elvégzését még csak tervezik, arra nem került sor. Emiatt még költségeik sem keletkezhettek ezzel kapcsolatban, így annak megtérítésére irányuló igényük sem lehet alapos.

A fent kifejtettek eredményeként a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával részben megváltoztatta.

E döntésre figyelemmel a felek az első- és másodfokú eljárásban egyaránt részben lettek pervesztesek. Ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. § alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdésében írt részleges pernyertesség szabályai szerint úgy határozott, hogy a felek az eljárás mindkét szakaszában felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

A felperesek személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt kereseti és fellebbezési eljárási illetéket, valamint az állam által előlegezett szakértői költségeket a 3/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2008. szeptember 24.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke előadó bíró. Németh László s. k. bíró Dr. Szücs József s. k. bíró

A kiadmány hitelül:Gosztola Edit Erzsébettszvtviselő

